

V roce 1990, nedlouho předtím, než Zdeněk odešel do důchodu, jsme společně uspořádali setkání v jeho rodné zemi, kam se vrátil poprvé po roce 1968, jehož se zúčastnili nejlepší sociologové a politologové z Československa, Maďarska, Polska a Francie.

Pro mnoho z nás je smrt Zdeňka Strmisky nevyčíslitelnou ztrátou, nicméně myslím, že v generaci, která nahradila tu jeho, bude ještě dlouhou dobu patrný jeho vědecký přínos. Mnoho mladých vědců dnes používá jeho koncept systémů sovětského typu (např. S. Devaux, F. Zalewski, L. Neumayer), jiní jej používají, aniž by znali jeho původ.

Georges Mink

Institut sociálních věd a politiky CNRS

(Z francouzštiny přeložil Radek Tichý.)

Výběr z bibliografie Zdeňka Strmisky

Knihy a kapitoly v knihách

- Strmiska, Z. „Pojetí sociální struktury v současné nemarxistické sociologii.“ Pp. 44–78 in P. Machonin et al. *Sociální struktura socialistické společnosti*. Praha: Svoboda, 1966.
- Strmiska Z. *Současné teorie společenské struktury. Materiál z celost. semináře v Brně*. Praha: Socialistická akademie, 1966.
- Strmiska, Z., M. Petrusek. „Společenské skupiny.“ Pp. 79–107 in P. Machonin et al. *Sociální struktura socialistické společnosti*. Praha: Svoboda, 1966.
- Strmiska, Z. *Společenská skutečnost jako systém a struktura*. Praha: VPA KG, 1966 (1967).
- Strmiska, Z. „Aspirations et orientations de valeur.“ Pp. 98–128 in Paul-Henry Chombart de Lauwe. *Aspirations et transformations sociales*. Paříž: Anthropos, 1970.
- Fischer, J. L., M. Petrusek, Z. Strmiska (eds.). *Malý sociologický slovník*. Praha: Svoboda, 1970. (Hesla: „sociologie“, „společenská činnost“, „interakce“, „kultura“, „institute“ aj.)
- Strmiska, Z. „Structure de la problématique sociologique marxienne et la notion d'aliénation.“ Pp. 43–117 in B. Rousset, T. Van Thao., J. Gabel (eds.). *L'aliénation aujourd'hui*. Paris: Anthropos, 1974.
- Strmiska, Z. *Les paradigmes sociologiques. Esquisse d'une problématique*. Caracas: Universidad Central de Venezuela, 1978, 1979.
- Strmiska, Z. „Forces et faiblesses des dialectiques.“ Pp. 435–454 in J. Gabel, B. Rousset, Trinh Van Thao. *Actualité de la dialectique*. Paříž: Anthropos, 1980.
- Strmiska, Z. *Sociální systém a strukturální rozpory společností sovětského typu. Projekt analýzy*. Kolín: Index, 1983. (1. vydání ve francouzštině Köln: Index, 1980; vyšlo také anglicky, německy, italsky a francouzsky)
- Mlynář, Z., A. Muller (eds.). *Československo 1968 – Polsko 1981 a krize sovětských systémů*. Sborník z mezinárodního semináře v Paříži, říjen 1981. Autoři příspěvků: Wladimir Andreff, Manuel Azcárate, Włodzimierz Brus, Ugo Finetti, Eduard Golstücker, Adriano Guerra, Ágnes Hellerová, Peter Kende, Jiří Kosta, Antonín J. Liehm, Zdeněk Mlynář, Jiří Pelikán, Rossana Rossanda, Lubomír Sochor, Ota Šik, Zdeněk Strmiska,

- L. S. Karol, Eddy Kenig, Vadim Belocerkevskij, Michal Reiman, Jacques Sapir, Radoslav Selucký, Leopold Spira, Eleftherios Eleftheriou, Monty Johnstone, Berge Furre, Zdeněk Hejzlar. Kolín: Index, 1983.
- Strmiska, Z. „La mobilité sociale des sociétés de type soviétique dans une perspective comparative.“ Pp. 195–218 in Pierre Kende (ed.). *Egalité et inégalités en Europe de l'Est*. Paris: Presses de la Fondation Nationale des Sciences Politiques, 1984.
- Strmiska, Z. „Divisions, classes, strates.“ Pp. 301–361 in P. Kende (ed.). *Egalité et inégalités en Europe de l'Est*. Paris: Presses de la Fondation Nationale des Sciences Politiques, 1984.
- Strmiska, Z. „Pouvoir politique et inégalités sociales.“ Pp. 301–361 in P. Kende (ed.). *Egalité et inégalités en Europe de l'Est*. Paris: Presses de la Fondation Nationale des Sciences Politiques, 1984.
- Strmiska, Z., B. Vavakova. „Czechoslovak Sociology, Results and Social Conditions.“ In J. T. Kolaja, Man Singh Das (eds.). *Sociology in Central-Eastern and Balkan Europe*. New Delhi, India: Vikas Publishing House, 1985.
- Strmiska, Z. *Stagnation et changement dans les sociétés de type soviétique*. Cologne: Index, 1989. (vydáno dále v anglické a německé verzi)
- Strmiska, Z. „The Prague Spring as a Social Movement.“ Pp. 253–271 in N. Stone, E. Strouhal (eds.). *Czechoslovakia: Crossroads and Crises, 1918–1988*. London: Macmillan, 1989.
- Maříková, H., M. Petrusek, A. Vodáková (eds.). *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. (člen redakční rady, autor řady hesel)

Články, stati

- Strmiska, Z. „Osudy sociologie v dnešní době.“ *V nový život* 1948, 1 (1).
- Strmiska, Z. „Nad sociologickým dílem George Gurvitche.“ *Sociologický časopis* 1966, 2 (4): 588–596.
- Kaláb, M., Z. Strmiska. „K některým otázkám marxistického pojetí sociologické teorie.“ *Sociologický časopis* 1967, 3 (1): 1–13.
- Strmiska, Z. „On some aspects of a general sociological theory of change (A theoretical concept).“ Pp. 61–76 in *Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university*. Brno: Universita J. E. Purkyně, Filosofická fakulta, 1970.
- Strmiska, Z., B. Vavakova. „La stratification sociale de la société socialiste.“ *Revue française de sociologie* 1972, 13 (2): 213–257.
- Strmiska, Z., B. Vavakova. „La mobilité sociale dans une société socialiste: l'expérience Tchécoslovaque.“ *Revue d'études comparatives Est-Ouest, Economie, Planification et Organisation* 1976, 7 (1): 129–184.
- Strmiska, Z. „Programme socialiste et rapports sociaux en U.R.S.S. et dans les pays de l'Est.“ *Revue d'études comparatives Est-Ouest, Economie, Planification et Organisation* 1976, 7 (3): 107–203.
- Strmiska, Z. „Výsledky nezávislého průzkumu současného smýšlení v Československu.“ *Svědectví* 1986 (78): 265–335.
- Strmiska, Z. „Tchécoslovaquie: Enquête sur l'opinion publique.“ *L'Autre Europe* 1987 (13): 85–109.
- Strmiska, Z. „La différenciation des cultures politiques et sociales dans le mouvement du Printemps de Prague.“ *Revue d'études comparatives Est-Ouest* 1988, 19 (3): 65–89.
- Strmiska, Z. „Politické kultury a sociální systémy v soudobých společnostech.“ Pp. 46–56 in J. Škaloud (ed.). *Alternativní rozvojové cesty průmyslové společnosti po zhroutilu „reálného socialismu“*. Sborník ze semináře pořádaného ve dnech

- 22.–23. března 1991 v Praze Nadací Heinricha Bölla a Vysokou školou ekonomickou v Praze. Köln: Nadace Heinricha Bölla, Praha: Vysoká škola ekonomická, 1991.
- Strmiska, Z. „Je uskutečnění programu reformy zárukou úspěšného vývoje české společnosti?“ *Sociologické aktuality* 1993, 4 (4–5): 14–18.
- Schneider, E., Z. Strmiska. *Prager Frühling und Samtene Revolution: soziale Bewegungen in Gesellschaften sowjetischen Typs am Beispiel der Tschechoslowakei*. Aachen: IZE, 1994.
- Strmiska, Z. „Quelques remarques sur ‚le divorce tchéco-slovaque‘.“ *Revue d'études comparatives Est-Ouest* 1995, 26 (2): 183–194.

Zpracovali L. Prudký a M. Šmídová, za pomoci B. Vavákové.